

Warszawa, 17 września 2020 r.

RAPORT: FINANSE PUBLICZNE

Zdaniem prof. Stanisława Gomułki, ministra finansów w Gospodarczym Gabinecie Cieni BCC, rząd powinien rozszerzyć zakres stosowania tzw. estońskiego CIT-u o firmy z dochodami ze sprzedaży znacznie powyżej obecnego limitu oraz wyeliminować podwójne opodatkowanie w spółkach kapitałowych (19% CIT od zysku oraz 19% od dywidend). Nie powinno być również zgody rządu na kolejne propozycje ministra sprawiedliwości, skutkujące zwiększeniem ryzyka odpowiedzialności karnej dla zarządów i właścicieli firm bez wyroku sądowego.

– Rząd powinien dążyć do zmniejszenia ryzyka prawnego i kosztowego dla przedsiębiorców poprzez akceptację i ściśle przestrzeganie w ustawach krajowych konstytucyjnej zasady trójpodziału władzy, kluczowej – dla krajów członkowskich Unii Europejskiej w obszarze prawa – roli Trybunału Sprawiedliwości oraz wspólnych, strategicznych celów energetycznych i klimatycznych na 2050 rok – podkreśla minister finansów w Gospodarczym Gabinecie Cieni BCC.

Wśród pozytywnych dla przedsiębiorców i gospodarki działań rządu prof. Stanisław Gomułka wymienia programy pomocy w okresie pandemii, szczególnie Tarczę Antykryzysową nr 3, obliczone na utrzymanie płynności finansowej firm w 2020 r., zmniejszenie o połowę (z 400 zł do 200 zł) przyrostu płacy minimalnej w 2021 r. oraz utrzymanie waloryzacji rent i emerytur w przyszłym roku na ustawowo minimalnym poziomie. Także akceptację przez rząd głównych propozycji Komisji Europejskiej dotyczących budżetu Unii Europejskiej na lata 2021-2027, oznaczających podtrzymanie na dotychczasowym, wysokim poziomie dopływu środków netto UE dla Polski.

Więcej informacji poniżej.

Gospodarczy Gabinet Cieni Business Centre Club to think tank powołany w kwietniu 2012 r., aby wspierać działania prorozwojowe władz publicznych, monitorować prace resortów kluczowych dla przedsiębiorczości, rekomendować zmiany sprzyjające rozwojowi kraju, wzrostowi gospodarczemu i konkurencyjności polskich firm.

W skład gabinetu wchodzi wybitni, gospodarczy fachowcy, z których wielu piastowało w przeszłości funkcje publiczne. Więcej informacji: https://www.bcc.org.pl/strefa_eksperta/gospodarczy-gabinet-cieni/

PROF. STANISŁAW GOMUŁKA**minister finansów Gospodarczego Gabinetu Cieni BCC**

B. wiceminister finansów. W latach 1970-2005 wykładowca London School of Economics and Political Sciences, University of London. Doradca kolejnych ministrów finansów Polski. Negocjator Polski z klubami Paryskim i Londyńskim w sprawie zmniejszenia polskiego długu zagranicznego i członek tzw. Grupy Strategicznej wicepremiera Balcerowicza. Konsultant m.in. OECD, MFW, Komisji Europejskiej ds. Europy Wschodniej. Główny ekonomista BCC.

☎ 609 556 506 ✉ stanislaw.gomulka@bcc.org.pl

WSKAZANIA DLA RZĄDU

1. Poszerzenie zakresu stosowania tzw. estońskiego CIT, zachęcającego do inwestycji, o firmy z dochodami ze sprzedaży znacznie powyżej obecnego limitu. Wyeliminować podwójne opodatkowanie w spółkach kapitałowych, 19% CIT od zysku oraz 19% od dywidend, czyli potraktować te spółki tak samo jak są obecnie traktowane spółki komandytowe.
2. Sprzeciw wobec kolejnych propozycji obecnego ministra sprawiedliwości p. Zbigniewa Ziobry, skutkujących zwiększeniem ryzyka odpowiedzialności karnej dla zarządów i właścicieli bez wyroku sądownego.
3. Zmniejszenie ryzyka prawnego i kosztowego dla firm poprzez akceptację i ścisłe przestrzeganie w ustawach krajowych konstytucyjnej zasady trójpodziału władzy, kluczowej roli dla krajów członkowskich UE w obszarze prawa europejskiego Trybunału Sprawiedliwości oraz wspólnych, strategicznych celów energetycznych i klimatycznych na 2050 rok.

PODSUMOWANIE dotychczasowych działań rządu**Pozytywy:**

1. Programy pomocy w okresie pandemii, szczególnie tarcza nr 3, obliczone na utrzymanie płynności finansowej firm w 2020 r.
2. Zmniejszenie o połowę, z 400 zł do 200 zł, przyrostu płacy minimalnej w 2021 r. oraz utrzymanie waloryzacji rent i emerytur w przyszłym roku na ustawowo minimalnym poziomie.
3. Akceptacja przez rząd głównych propozycji Komisji Europejskiej dotyczących budżetu UE na lata 2021-2027, oznaczających podtrzymanie na dotychczasowym, wysokim poziomie dopływu środków netto Unii Europejskiej dla Polski.

Zagrożenia:

1. W projekcie budżetu na 2021 r. rząd informuje, że „przy przyjętych założeniach relacja długu sektora instytucji rządowych i samorządowych (definicja UE) do PKB wzrośnie do 62,2% na koniec 2020 r. i 64,7% na koniec roku 2021” oraz że „to oznacza przekroczenie zawartej w traktacie z Maastricht wartości referencyjnej relacji długu do PKB na poziomie 60%”. Co może ważniejsze, oznacza to przekroczenie konstytucyjnego limitu 60% PKB. To przekroczenie może być rosnące z racji planowanego wzrostu wydatków publicznych na zdrowie, rosnącego deficytu Funduszu Ubezpieczeń Społecznych i Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego oraz nieuniknionego, malejącego trendu tempa wzrostu PKB.
2. Drugie, istotne zagrożenie dotyczy poziomu wydatków inwestycyjnych sektora prywatnego, przedsiębiorstw krajowych i zagranicznych – zamiast pożądanego wzrostu w relacji do PKB do około 20% – ich spadku do poziomu około 12-14%. Ponieważ oszczędności gospodarstw domowych są w Polsce bardzo niskie, a inwestycje UE będą w Polsce z czasem maleć, potrzebny jest program stymulujący inwestycje prywatne, krajowe i zagraniczne.

3. Trzecie, duże zagrożenie dotyczy słabego zaopatrzenia kraju w energię elektryczną, wodę i czyste powietrze przy równoczesnej, stopniowej eliminacji węgla i ropy naftowej jako źródeł energii. W obszarze gospodarki wodnej potrzebne są inwestycje publiczne zmniejszające odpływ wód rzekami do morza.
4. Wreszcie, czwarte zagrożenie dotyczy skutków, dla gospodarki i finansów publicznych, oczekiwanego, znacznego i długotrwałego spadku liczby osób w wieku produkcyjnym. Program gotówkowy 500+ jest nieefektywny w tym obszarze. Potrzebny jest nowy program inwestycji w żłobki i przedszkola oraz zachęcający imigrantów z Ukrainy i Białorusi do stałego zamieszkania w Polsce.

W związku z tymi zagrożeniami, w szczególności zagrożeniem nr 1., rząd jak najszybciej powinien przedstawić program działań w kolejnych latach, po 2021 roku, w celu obniżenia:

- a. długu publicznego (instytucji rządowych i samorządowych, metodologia unijna) do poziomu wyraźnie poniżej 60% PKB oraz
- b. deficytu sektora finansów publicznych do poziomu systematycznie poniżej 3% PKB, z przewidywanego przez rząd poziomu 6% PKB w 2021 r.

W związku z zagrożeniem nr 2., niepokój pracodawców budzi to, czy planowane są zwiększenia podatków, składek, danin i innych opłat publicznych, obciążających finanse przedsiębiorstw. Jakie są planowane dostosowania po stronie wydatkowej?

Negatywnie należy ocenić planowane zmiany systemowe w Funduszu Pracy. Po raz kolejny pomniejszana jest składka przeznaczona na statutowe zadania tego funduszu, a tak ważny obszar, który powinien być zarządzany w partnerstwie z organizacjami pracodawców i pracowników, został zawłaszczony przez administrację i kompletnie zdewastowany. Zamiast służyć wzrostowi wskaźników zatrudnienia, kształcenia ustawicznego i ochrony miejsc pracy, realizuje on inne cele.

Komentarz nt. wykonania budżetu państwa w II kwartale 2020 r.

Według danych Ministerstwa Finansów, w drugim kwartale, deficyt budżetu państwa wzrósł z poziomu 9,3 mld zł w końcu marca do 17,1 mld zł na koniec czerwca, jednak w czerwcu spadł – w porównaniu z majem – o blisko 9 mld zł. Głównym powodem tej poprawy było to, że w czerwcu wystąpiły wyjątkowo wysokie dochody niepodatkowe – około połowa dochodów niepodatkowych (31 mld zł) w całym półroczu i blisko 40% wszystkich dochodów w tym miesiącu.

Niespodzianką są niskie dochody z podatku VAT, dużo niższe niż założone w budżecie państwa. Te dochody w relacji do PKB nie odbiegają teraz od średniej w latach 2005-2015. Po stronie wydatków mieliśmy w całym półroczu niskie inwestycje publiczne oraz pominięcie bardzo dużych wydatków związanych z pomocą dla przedsiębiorstw i gospodarstw domowych, finansowane przyrostem długu publicznego przez Polski Fundusz Rozwoju oraz Bank Gospodarstwa Krajowego. W projekcie nowelizacji budżetu na 2020 r. rząd nadal prognozuje deficyt instytucji rządowych i samorządowych (według metodologii UE) w wysokości 12% PKB, czyli około 270 mld zł, a relację długu publicznego do PKB na koniec 2020 roku na poziomie 62% PKB.

Kontakt dla mediów:

Emil Muciński

rzecznik, Instytut Interwencji Gospodarczych BCC

tel. 602 571 395

e-mail: emil.mucinski@bcc.org.pl; instytut@bcc.org.pl

Gospodarczy Gabinet Cieni Business Centre Club to think tank powołany w kwietniu 2012 r., aby wspierać działania prorozwójowe władz publicznych, monitorować prace resortów kluczowych dla przedsiębiorczości, rekomendować zmiany sprzyjające rozwojowi kraju, wzrostowi gospodarczemu i konkurencyjności polskich firm. W skład GGC BCC wchodzić wybitni gospodarcy fachowcy, z których wielu piastowało w przeszłości funkcje publiczne [lista poniżej]. Więcej informacji: <http://www.bcc.org.pl/Gospodarczy-Gabinet-Cieni.4241.0.html>